

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 514/2011-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika na neverejnom zasadnutí 14. februára 2012 o prijatej sťažnosti I. H., K., zastúpeného advokátkou Mgr. V. D., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 226/2005 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. H. zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 226/2005 porušené boli.

2. Okresnému súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 226/2005 p r i k a z u j e k o n ať bez zbytočných p r i eť a h o v.

3. I. H. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré j e Okresný súd Spišská Nová Ves p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Spišská Nová Ves j e p o v i n n ý uhradiť I. H. trovy konania v sume 396,61 € (slovom tristodevãťdesiatšesť eur a šesťdesiatjeden centov) na účet jeho právnej zástupkyne advokátky Mgr. V. D., Advokátska kancelária, K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 514/2011-11 z 22. novembra 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť I. H., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných p r i eť a h o v podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 226/2005.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ 30. novembra 2005 doručil okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, písomného ospravedlnenia a priznania náhrady nemajetkovej ujmy v sume 100 000 Sk.

Ústavný súd 2. decembra 2011 vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej sťažnosti a zaslanie relevantného súdneho spisu.

Vyjadrenie okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 29. decembra 2011. V jeho prílohe predseda okresného súdu predložil súdny spis a zákonnou sudkyňou spracovanú podrobnú chronológiu úkonov okresného súdu i účastníkov v napadnutom konaní, z ktorej vyplývajú tieto podstatné skutočnosti zhodné so zisteniami ústavného súdu z predloženého súdneho spisu:

„Vec do môjho senátu napadla dňa 30.11.2005. Prvé pojednávanie sa uskutočnilo, nie ako to uvádza právna zástupkyňa žalobcu dňa 8.2.2007, ale dňa 16.2.2006, na ktorom pojednávaní bolo uznesením konanie voči žalovanému v 1. rade A. a. s., S. zastavené a žalobca bol zaviazaný uhradiť na účet právnej zástupkyne žalovaného v 1. rade trovy konania v celkovej čiastke 7.600,- Sk a ďalším uznesením na tomto pojednávaní bol do konania pripustený na strane žalovaného s označením ako žalovaný v 2. rade A. s.r.o., S. Voči trovám konania podala odvolanie právna zástupkyňa žalobcu a z toho dôvodu vec bola predložená na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach dňa 29.3.2006.

Z krajského súdu sa vec vrátila v mesiaci december 2006 a následne bol vytýčený termín pojednávania na deň 8.1.2007. Pojednávanie bolo odročené v dôsledku ospravedlnenia právnej zástupkyne žalobcu na termín 22.1.2007. Pojednávanie dňa 22.1.2007 sa neuskutočnilo, pretože pojednávanie žiadal odročiť právny zástupca žalovaného v 1. rade. Z toho dôvodu bol vytýčený termín pojednávania na 8.2.2007, pojednávanie sa uskutočnilo a bolo odročené za účelom ďalšieho dokazovania na 15.3.2007. Dňa 15.3.2007 sa pojednávanie nekonalo z dôvodu pracovného stretnutia sudcov s ministrom spravodlivosti na Krajskom súde v K. a bolo odročené na deň 22.3.2007. Pojednávanie dňa 22.3.2007 sa uskutočnilo s tým, že ďalší termín pojednávania bude vytýčený po 20.9.2007 za účelom vypočutia svedkyne Mgr. C. a že právna zástupkyňa žalobcu oznámi do tohto termínu adresu svedkyne Mgr. C., z dôvodu že táto bola na rizikovitom tehotenstve a jej výsluch nebolo možné uskutočniť skôr. Vypočutie uvedenej svedkyne bolo navrhnuté právnu zástupkyňou žalobcu. Uvedená adresa svedkyne bola súdu právnu zástupkyňou žalobcu doručená dňa 13.9.2007 a následne bol vytýčený termín

pojednávania na 25.10.2007, ktoré pojednávanie bolo odročené na 26.11.2007 s tým, že právna zástupkyňa žalovaného v 2. rade mala zaslať fotografie z kamery právnej zástupkyňi žalobcu a právna zástupkyňa žalobcu mala zaslať prepis nahrávky právnej zástupkyňi žalovaného v 1. rade a taktiež mali byť nahlásené adresy svedkov p. N. a p. Č. Pojednávanie dňa 26.11.2007 sa uskutočnilo a bolo odročené na 30.11.2007 za účelom vyhlásenia rozsudku. Dňa 30.11.2007 bol vyhlásený rozsudok. V dôsledku práceneschopnosti a hospitalizácie sudkyne lehota na napísanie rozsudku bola predĺžená do 15.1.2008. Rozsudok bol doručený právnym zástupkyňiam v rozpätí od 16.1.2008 do 17.1.2008. Voči rozsudku bolo podané odvolanie žalobcom a vec bola predložená Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie dňa 6.3.2008. Vec krajským súdom bola zrušená a prvostupňovému súdu bola vrátená dňa 26.4.2010. Následne uznesenie krajského súdu bolo doručované účastníkom konania dňa 27.4.2010 a účastníci boli vyzvaní, aby sa vyjadrili a navrhli dôkazy. Následne dňa 13.5.2010 bol vytýčený termín pojednávania na 28.6.2010. Právna zástupkyňa žalobcu svojim prípisom zo dňa 2.6.2010, ktorý bol tunajšiemu súdu doručený dňa 8.6.2010 ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní a žiadala o zrušenie termínu pojednávania a stanovenie iného termínu. Z toho dôvodu bolo pojednávanie odročené na 6.9.2010. Následne právna zástupkyňa žalobcu žiadala pojednávanie z 6.9.2010 opätovne odročiť z dôvodu účasti na pojednávaní pred Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Pojednávanie zo 6.9.2010 bolo preto odročené na 9.9.2010. Dňa 9.9.2010 sa pojednávanie uskutočnilo s tým, že právna zástupkyňa žalovaného v 2. rade bola vyzvaná, aby v lehote 15 dní predložila zmluvu o obchodnom zastúpení. Dňa 23.11.2010 bol vytýčený termín pojednávania na deň 24.1.2011. Pojednávanie sa neuskutočnilo z dôvodu práceneschopnosti právnej zástupkyne žalovaného v 1. rade a z toho dôvodu bolo odročené na 14.3.2011. Pojednávanie dňa 14.3.2011 bolo odročené z dôvodu, že právna zástupkyňa žalovaného v 1. rade požiadala o odročenie z dôvodu kolízie termínu pojednávania, a to na 17.3.2011. Následne o odročenie pojednávania zo dňa 17.3.2011 požiadala právna zástupkyňa žalovaného v 2. rade z dôvodu kolízie termínu pojednávania na Okresnom súde Košice I. Z toho dôvodu pojednávanie bolo odročené na 21.3.2011. Dňa 21.3.2011 sa pojednávanie uskutočnilo a na tomto pojednávaní právnou zástupkyňou žalovaného v 1. rade bol predložený znalecký posudok ohľadne manipulácie s nahrávkou, ktorá bola robená pri testingu. Z toho dôvodu bolo

pojednávane odročené na neurčito s tým, že právna zástupkyňa žalobcu podá vyjadrenie k znaleckému posudku v lehote 15 dní. Zároveň právnou zástupkyňou žalovaného v 2. rade boli predložené zoznamy klientov, ktorí v čase ako žalobca mali záujem o uzavretie zmluvy o pripojení s dodatkom a bolo od nich požadované okrem iného aj potvrdenie o zamestnaní. Následne po vyjadrení k znaleckému posudku a zistení adries svedkov pojednávane bolo vytýčené na termín 2.6.2011, na ktorý termín svoju neúčast' ospravedlnili právna zástupkyňa žalovaného v 1. rade, ako aj právna zástupkyňa žalovaného v 2. rade a taktiež svedkyňa A. M. Z toho dôvodu bolo pojednávane odročené na 28.7.2011. Uvedené pojednávane sa uskutočnilo a toto bolo odročené za účelom znaleckého dokazovania ohľadne nahrávky, ktorá sa nachádza v súdnom spise z dôvodu, že žalovaní majú za to, že s touto nahrávkou bolo manipulované. Výzvou zo dňa 5.8.2011 žalovaný v 1. rade bol vyzvaný na zloženie zálohy na znalecké dokazovanie. Následne bol ustanovený súdny znalec Ing. M. L., B., z odboru kriminalistika, odvetvie fonoskopia, ako jediný znalec z uvedeného odvetvia, a to uznesením č. 5C/226/2005-429 zo dňa 26.9.2011, aby zodpovedal súdu na otázky, či v určitých častiach, ktoré sú veľmi nezrozumiteľné, bolo s uvedenou nahrávkou manipulované. Voči znalcovi podala námietky právna zástupkyňa žalobcu svojim podaním zo dňa 6.10.2011, tieto námietky dňa 12.10.2011 boli zaslané právnym zástupkyňiam žalovaných účastníkov a znalcovi na vyjadrenie. Zároveň bol súdny znalec požiadaný, aby súdu oznámil, ak má vedomosti, mená osôb zaoberajúcich sa fonoskopiou. K uvedeným námietkam súdny znalec aj napriek tomu, že súdom nebol požiadaný, vypracoval odborné stanovisko, súdu doručené dňa 24.10.2011, v ktorom okrem iného oznámil okruh osôb zaoberajúcich sa fonoskopiou a to p. Z. Š. z Č. a p. D., A. Prof. Dr. W. z V. Zároveň uviedol, že z jeho strany nie je možné riešiť právnu otázku a urobiť z toho závery, pretože z jeho strany nie je možné zisťovať úmysel v súvislosti so znaleckým dokazovaním a preto navrhol, aby súd zmenil znenie otázky. Uvedené stanovisko bolo zaslané dňa 31.10.2011 účastníkom konania. Následne prípisom zo dňa 16.11.2011 bola zadaná úloha pre vyššiu súdnu úradníčku, aby sa snažila nájsť znalca z odboru fonoskopie so sídlom v S. Dňa 25.11.2011 sudkyňi bolo oznámené, že takýto znalec z uvedeného odboru na S. neexistuje. Následne uznesením zo dňa 6.12.2011 bolo zrušené uznesenie o ustanovení súdneho znalca, že súd od vykonania takéhoto dôkazu upúšťa a vo veci bol dňa 16.12.2011 vytýčený termín

pojednávania na deň 26.1.2012 o 13.15 hod. s tým, že účasť žalobcu na pojednávaní je nutná.“

Zákonná sudkyňa súdu k chronologickému opisu úkonov vo vyjadrení ďalej uviedla:

„Čo sa týka uvádzanej skutočnosti v ústavnej sťažnosti sťažovateľa, že svedkovi bolo preplácané cestovné zo Švajčiarska a späť, tá nie je pravdou, pretože hoci na pojednávaní svedok uviedol, že si tieto trovy uplatní, v skutočnosti si ich v lehote troch dní u súdu neuplatnil. Taktiež aj svedkyňa uviedla, že si uplatňuje svedočné, ale nevyčísliła ho do troch dní, takže svedočné jej nebolo priznané.

Prieťahy, ktoré spôsobil sťažovateľ - v prvom rade je to, že podal pôvodne žalobu voči žalovanému v 1. rade, ktorý nebol v tomto spore pasívne legitimovaný, následne návrh vzal späť a v dôsledku odvolania voči trovám konania v rámci zastavujúceho konania vec musela byť predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní voči trovám konania. Taktiež súd musel odročiť pojednávanie z dôvodu rizikového tehotenstva svedkyne Mgr. C., ktorej výsluch navrhol žalobca, a to na dobu 6 mesiacov. Taktiež na základe žiadosti o odročenie pojednávania zo strany právnej zástupkyne žalobcu sa neuskutočnilo pojednávanie dňa 22.1.2007, a taktiež sa neuskutočnilo pojednávanie dňa 28.6.2010, pretože právna zástupkyňa žiadala svoju neúčasť ospravedlniť a pojednávanie odročiť. Taktiež dvakrát boli pojednávania odročené z dôvodu ospravedlnenia právnej zástupkyne žalovaného v 1. rade a dvakrát z dôvodu ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní právnej zástupkyne žalovaného v 2. rade.“

V závere vyjadrenia predseda okresného súdu súhlasil s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

V zásade rovnaké skutočnosti, čo sa týka priebehu posudzovaného konania na okresnom súde, zistil aj ústavný súd z obsahu súdneho spisu, ktorý mu bol predložený 29. decembra 2011.

Právna zástupkyňa sa k stanovisku okresného súdu vyjadrila podaním doručeným 26. januára 2011, v ktorom uviedla, že „sudca nie je nečinný, ale rôznymi formami

(nadbytočným vykonávaním dôkazov nesúvisiacich s predmetom sporu) oddialuje prijatie konečného rozhodnutia, a tým spôsobuje prieťahy v konaní“. V tejto súvislosti právna zástupkyňa naznačila, že bolo nepodstatné vykonávať dôkazy, či s nahrávkou urobenou sťažovateľom bolo manipulované, pretože Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) *„postačovali ich svedecké výpovede, pričom konštatoval, že hodnovernosť svedkýň nebol dôvod spochybňovať“.*

Právna zástupkyňa sťažovateľa v úvode svojho vyjadrenia súhlasila s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup

samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť sporu, v ktorom je sťažovateľ žalobcom, ústavný súd konštatuje, že dĺžka konania nebola závislá od právnej náročnosti prerokúvanej veci. Ku skutkovej náročnosti veci ústavný súd uvádza, že okresný súd vzhľadom na tvrdenia žalovaných (podporené aj znaleckým posudkom, pozn.) nariadil aj znalecké dokazovanie, a tiež zisťoval presné adresy navrhnutých svedkov z dôvodu neúplnosti ich adries, čo mohlo spôsobiť istú časovú náročnosť v jeho postupe.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že zistil také okolnosti, na základe ktorých treba konštatovať, že sťažovateľ, respektíve jeho právna zástupkyňa prispeli k predĺženiu konania v predmetnej veci. Okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedol, a vyplýva to aj z obsahu súdneho spisu a vyjadrenia zákonnej sudkyne, že sťažovateľ pôvodne podal žalobu proti žalovanému v prvom rade, ktorý nebol v predmetnom spore pasívne legitimovaný, následne návrh vzal späť a v dôsledku odvolania proti trovám konania vec musela byť predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti trovám konania. Súdny spis bol z uvedeného dôvodu na krajskom súde vyše osem mesiacov (od 29. marca 2006 do 19. decembra 2006). Okresný súd ďalej odročil pojednávanie z dôvodu rizikového tehotenstva svedkyne (o šesť mesiacov, pozn.), ktorej výsluch navrhol sťažovateľ na pojednávaní konanom 22. marca 2007. Okresný súd musel tiež odročiť pojednávanie z dôvodu ospravedlnenej neúčasti účastníkov a ich právnych zástupcov celkom sedemkrát, z toho trikrát z dôvodu ospravedlnenej neúčasti právnej zástupkyne sťažovateľa (pojednávania 8. januára 2007, 28. júna 2010, 6. septembra 2010).

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už viackrát vyslovil, že v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť za predĺženie konania oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). V súlade s touto judikatúrou

preto dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľom uplatnených procesných právach (odvolanie proti trovám konania), ako aj obdobia, v ktorých boli pojednávania odročené z dôvodu ospravedlnenej neúčasti účastníkov napadnutého konania a ich právnych zástupcov do nariadenia ďalších termínov pojednávanií, ústavný súd zohľadnil pri určení sumy finančného zadosťučinenia.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu.

Sťažovateľ v prvom rade v sťažnosti uviedol nie nepodstatnú skutočnosť, a to, že okresný súd už raz vo veci rozhodol rozsudkom z 30. novembra 2007 (po dvoch rokoch od podania žaloby sťažovateľom, pozn.). Keďže sťažovateľ proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal odvolanie, okresný súd po vykonaní nevyhnutných procesných úkonoch predložil súdny spis 6. marca 2008 krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa uznesením z 18. marca 2010 a doručil spis okresnému súdu 26. apríla 2010.

Ústavný súd v súvislosti s výsledkami odvolacieho konania krajského súdu konštatuje, že postup okresného súdu nemôže hodnotiť ako sústredený, pretože, ako to vyplýva z odôvodnenia zrušujúceho uznesenia krajského súdu, okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci (nevykonal dokazovanie podľa návrhu žalobcu, hoci to bolo potrebné), dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Krajský súd ďalej konštatoval, že okresný súd sa v procese dokazovania dopustil viacerých pochybení a že odôvodnenie jeho rozsudku je značne nesústredené a nezodpovedá celkom § 157 ods. 2 OSP. Krajský súd ďalej okrem už uvedeného okresnému súdu vytkol aj to, že sa nevyporiadal s konštrukciou preneseného dôkazného bremena, ktoré sa uplatňuje vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania. Všetky tieto pochybenia v ich súhrne poukazujú na nesústredený postup okresného súdu, ktorý sa v konečnom dôsledku odrazil na doterajšej dĺžke napadnutého konania.

Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

Z uvedeného dôvodu majú na pamäti celkovú dĺžku doterajšieho konania, keď po vyše šiestich rokoch je konanie stále na prvom stupni, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 226/2005 došlo k zbytočným prietahom v dôsledku nesústredeného postupu okresného súdu, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Argumentácia právnej zástupkyne spočívajúca v tvrdení, že okresný súd nadbytočne vykonáva dôkazy v súvislosti so zisťovaním, či s nahrávkou urobenou žalobcom bolo alebo nebolo manipulované, podľa názoru ústavného súdu neobstojí, pretože krajský súd síce v odôvodnení zrušujúceho uznesenia vytkol okresnému súdu, že nevykonal dokazovanie v tomto smere, a následne sám doplnil dokazovanie vypočutím nahrávky v konfrontácii s jej prepisom, ale k spochybneniu autenticity predmetnej nahrávky, ako aj hodnovernosti svedkýň došlo až neskôr. Keďže sťažovateľ ďalšie tvrdenia v súvislosti s údajným nadbytočným vykonávaním dôkazov v sťažnosti, ako aj vo svojom vyjadrení nepredniesol, ústavný súd námietku o nadbytočnom vykonávaní dôkazov hodnotí ako nedôvodnú.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Keďže napadnuté konanie nebolo ku dňu vydania tohto nálezu právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod

sp. zn. 5 C 226/2005 v ďalšom období konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €, ktoré odôvodnil dôvodmi uvedenými v sťažnosti.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom, predmet posudzovaného konania a berúc do úvahy všetky okolnosti daného prípadu vrátane podielu sťažovateľa, resp. jeho právnej zástupkyne na doterajšej dĺžke konania ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právna zástupkyňa sťažovateľa si uplatnila trovy konania, ktoré však nevyčíslila.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2010 v sume 741 € a v prvom polroku 2011 v sume 763 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2011 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti, písomné podanie vo veci samej) po 123,50 € a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2012 (písomné podanie vo veci samej) v sume 127,16 €. Ďalej má právna zástupkyňa sťažovateľa aj nárok na náhradu režijného paušálu 7,41 € za jeden úkon vykonaný v roku 2011 a 7,63 € za jeden úkon vykonaný v roku 2012 podľa vyhlášky. Náhrada trov konania, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľovi, takto činí sumu 396,61 € (bod 4 výroku nálezu).

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2012